

ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ

Вознюк К. І., здобувач вищої освіти групи Б1/1,

Миколаївський національний аграрний національний університет

Метою регіональної політики є створення умов для динамічного, збалансованого розвитку країни та її регіонів, забезпечення їх соціальної та економічної єдності, підвищення рівня життя населення, додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного громадянина незалежно від його місця проживання [5].

Формування й механізми реалізації регіональної економічної політики є предметом численних досліджень вітчизняних учених. На особливу увагу заслуговують наукові доробки В. Вакуленка, З. Варналія, С. Давимука, І. Дунаєва, І. Грищенко, Я. Жаліла, М. Іжі, Ю. Ковбасюка, В. Куйбіди, М. Орлатого, А. Ткачука, Л. Федулової та ін

Метою роботи є вивчення та узагальнення світового досвіду та європейської практики регіональної політики з метою визначення можливостей для їх адаптації у вітчизняній системі регіонального управління.

Регіональна політика у Німеччині має багаті традиції, які вдається зберігати навіть в умовах поглиблення європейської інтеграції. У Конституції Німеччини проводиться розмежування повноважень федерального центру, земель і місцевих властей. З більшості питань компетенції земель і федерального центру дуже тісно переплітаються. Тому для прийняття багатьох рішень потрібно взаємне узгодження. У німецькій літературі Німеччина нерідко іменується «кооперативною федерацією»

Основною формою регіональної політики в США є різного роду цільові регіональні програми. Загальнодержавні регіональні програми розглядаються на рівні федеральної законодавчої та виконавчої влади США і фінансуються з федерального бюджету. Найбільш важливі рішення за такими програмами

приймаються конгресом США, який визначає генеральні цілі регіональних програм, сукупність приватних програмних заходів, максимально допустимі розміри асигнувань з федерального бюджету, а також встановлює права та обов'язки органів, на які покладається керівництво проведенням програмних заходів. Періодично конгрес проводить слухання про хід реалізації здійснюваних програм.

У виробленні та координації політики регіонального розвитку на федеральному рівні бере участь велика кількість підрозділів: управління з розробки політики та Адміністративно-бюджетне управління при президенті, міжвідомча координаційна рада, федеральний консультативна рада з економічного розвитку, федеральні регіональні ради при уряді. Крім того, створено відповідні комісії при конгресі США. Керівництво регіональними програмами здійснюють не самі регіони, а система спеціальних незалежних установ в системі федерального уряду і спеціально створених спільних федерально-штатних органів.

У Великобританії традиційно регіональна економічна політика була спрямована на переорієнтацію і перерозподіл надлишкових і мобільних капіталів і робочих місць із районів прискореного розвитку (регіонів-донорів) у депресивні (регіони-реципієнти) як основний механізм стимулювання економічного розвитку депресивних регіонів і подолання регіонального дисбалансу. Низка законодавчих актів, прийнятих останнім часом, суттєво розширила стимули для проблемних регіонів, зокрема пільгові субсидії на придбання основних засобів, вільну амортизаційну політику, пряме планування регіонального розвитку тощо.

У Японії розроблені й реалізуються на практиці програми зі спеціалізації промисловості розвитку виробничої інфраструктури всередині кожного регіону. В країні діють Економічна консультативна рада та Консультативна рада планування комплексного розвитку території при Кабінеті міністрів, якими керує прем'єр-міністр. Головним робочим органом у державному апараті Японії, що формує державну регіональну політику,

програми та плани соціально-економічного розвитку, є Управління економічного планування. Така політика регіоналізації визначає соціально-економічний розвиток країни загалом і є основою для розробки довгострокових планів комплексного розвитку територій; формує фінансову, насамперед податкову, систему, що забезпечує самофінансування територій; сприяє розв'язанню соціальних проблем населення шляхом економічного регулювання його розселення і міграції, використовуючи кредити, пільгове оподаткування та інші економічні важелі.

У Канаді діяльність, спрямовану на вирівнювання рівнів економічного розвитку регіонів, уряд країни розпочав ще на початку 1960-х рр. Серед заходів – прямі фінансові трансфери в межах надання допомоги депресивним регіонам, а також реалізації цільових державних програм, що передбачали розвиток і вдосконалення всіх видів інфраструктури, підтримку приватних інвестицій, надання податкових та інших пільг, субсидування й підтримку місцевого бізнесу.

Список використаних джерел

1. Грищенко І. М. Зарубіжний досвід управління регіональним розвитком / І. М. Грищенко // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2018. – № 5. – Режим доступу : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2018/5.pdf.
2. Давимука С. А. Тенденції розвитку нової регіональної політики країн-членів Європейського Союзу / С. А. Давимука, В. С. Куйбіда, Л. І. Федулова // Регіональна економіка. – 2019. – № 1. – С. 76 – 85.
3. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети : монографія / за ред. З. С. Варналія. – Київ : НІСД, 2007. – 820 с.
4. Іжа М. Трансформація регіональної політики ЄС: висновки для України / М. Іжа // Теоретичні та прикладні питання державотворення. – 2013. – Вип. 12. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/tppd_2013_12_3.

5. Качний О. С. Зарубіжний досвід формування механізмів державного управління соціально-економічним розвитком регіонів / О. С. Качний // Публічне управління та митне адміністрування. – 2017. – № 2. – С. 170 – 174.

Науковий керівник – Олійник Т.Г., канд. екон. наук, старший викладач кафедри економіки підприємств